

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Διαδικασία κλεισίματος Επιχειρησιακών Προγραμμάτων ΠΠ2014-2020 (ΕΤΠΑ, ΤΣ, ΕΚΤ, ΕΘΑ)

Σταύρη Ττόφα
Διευθύντρια
Διεύθυνση Επαληθεύσεων και Πιστοποίησης

13/07/2023

REPUBLIC OF CYPRUS

EUROPEAN UNION

Κατευθυντήριες γραμμές ΕΕ(2021/C417/01)

Παρέχει μεθοδολογικό πλαίσιο βάσει του οποίου θα πραγματοποιηθεί το κλείσιμο για

Απλοποιημένη
διαδικασία λόγω
ετήσιας εξέτασης
και αποδοχής των
λογαριασμών

τον δημοσιονομικό
διακανονισμό των
εκκρεμών
δημοσιονομικών
αναλήψεων της
Ένωσης μέσω της
πληρωμής τυχόν
υπολοίπου στο κράτος
μέλος σε σχέση με ένα
πρόγραμμα

αποδέσμευσης/
ανάκτησης των
αχρεωστήτως
καταβληθέντων ποσών
από την Επιτροπή στο
Κράτος Μέλος

Το κλείσιμο των προγραμμάτων δεν θίγει την εξουσία της Επιτροπής να επιβάλλει δημοσιονομικές διορθώσεις βάσει των σχετικών διατάξεων του ΚΚΔ

- Νέες απαιτήσεις κατά το έτος 2022
- Τροποποίηση προγράμματος
- Υποβολή/κοινοποίηση και τροποποίηση μεγάλων έργων
- Έργα που υλοποιούνται σε φάσεις
- Μη λειτουργικές πράξεις
- Επιλεξιμότητα δαπανών: Χρηματοδοτικά Μέσα, Κρατικές Ενισχύσεις
- Υπερδέσμευση
- Χειρισμός παρατυπιών
- Συνεργασία μεταξύ αρχών για την προετοιμασία εγγράφων κλεισίματος-χρονοδιάγραμμα κλεισίματος

Κύριες προθεσμίες Κατευθυντήριων Γραμμών ΕΕ

Δράση	Προθεσμία
Υποβολή αίτησης για τροποποίηση προγράμματος	30 Σεπτεμβρίου 2023
Υποβολή/κοινοποίηση και τροποποίηση μεγάλων έργων	30 Σεπτεμβρίου 2023
Τελική ημερομηνία επιλεξιμότητας δαπανών	31 Δεκεμβρίου 2023
Τελευταία ετήσια έκθεση υλοποίησης του ΕΤΘΑ	31 Μαΐου 2024
Τελευταία ετήσια έκθεση υλοποίησης του (για τα υπόλοιπα Ταμεία) [Μέρος των εγγράφων κλεισίματος]	15 Φεβρουαρίου 2025
Τελική αίτηση για ενδιάμεση πληρωμή	31 Ιουλίου 2024
Υποβολή εγγράφων κλεισίματος	15 Φεβρουαρίου 2025
Η Επιτροπή ενημερώνει το ΚΜ για την αποδοχή των λογαριασμών του τελευταίου λογιστική χρήση	31 Μαΐου 2025*
Ολοκλήρωση ή πλήρης εφαρμογή των μη λειτουργικών πράξεων και εξασφάλιση ότι συμβάλλουν στον στόχο των σχετικών προτεραιοτήτων	15 Φεβρουαρίου 2027

***Πληρωμή του τελικού υπολοίπου στα ΚΜ**

Θα καταβληθεί το αργότερο τρεις μήνες μετά την ημερομηνία αποδοχής των λογαριασμών για την τελευταία λογιστική χρήση ή ένα μήνα μετά την ημερομηνία αποδοχής της τελικής έκθεσης υλοποίησης, όποια ημερομηνία είναι μεταγενέστερη.

Σταδιακή υλοποίηση (Phasing) ορισμένων πράξεων κατά την διάρκεια δυο προγραμματικών περιόδων

[1/4]

Βασίζεται στο άρθρο 118 του κανονισμού (ΕΕ)
2021/1060

Βάσει του άρθρου 118α Τροποποιήσεις στον
κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 - Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2039

Οι πράξεις θα πρέπει να ολοκληρώνονται φυσικά ή εφαρμόζονται πλήρως και συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων των σχετικών προτεραιοτήτων κατά τη υποβολή των εγγράφων κλεισίματος. **Ωστόσο**, επειδή μερικές φορές είναι δύσκολο να εναρμονιστεί η υλοποίηση των πράξεων με την περίοδο προγραμματισμού και προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι πράξεις περατώνονται και συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής είναι δυνατή η σταδιακή υλοποίηση πράξεων κατά την περίοδο προγραμματισμού 2021-2027 **(με εξαίρεση τα χρηματοδοτικά μέσα)**.

- 1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 118, όταν πράξη με **συνολικό κόστος που υπερβαίνει το 1 000 000 EUR** έχει επιλεγεί για στήριξη και έχει **αρχίσει πριν από τις 29 Ιουνίου 2022** δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 και των ειδικών για κάθε Ταμείο κανονισμών, δηλαδή των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1301/2013 (*), (ΕΕ) αριθ. 1304/2013 (**), (ΕΕ) αριθ. 1300/2013 (***), (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 (****) και (ΕΕ) αριθ. 508/2014 (*****) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η εν λόγω πράξη θεωρείται **επιλέξιμη για στήριξη στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού και των αντίστοιχων ειδικών για κάθε Ταμείο κανονισμών κατά την περίοδο προγραμματισμού 2021-2027**

Υλοποίηση σε φάσεις ορισμένων πράξεων κατά την διάρκεια δυο προγραμματικών περιόδων [2/4]

Σταδιακή υλοποίηση 2014-2020

- η πράξη **δεν συγχρηματοδοτήθηκε** από τα Ταμεία ή το ΕΤΘΑ στο πλαίσιο της περιόδου προγραμματισμού 2007-2013
- το συνολικό κόστος των δύο σταδίων της πράξης υπερβαίνει τα **5 εκατ. EUR**
- η πράξη περιλαμβάνει δύο στάδια που είναι αναγνωρίσιμα από **οικονομική άποψη**
- υπάρχει **λεπτομερής και πλήρης διαδρομή ελέγχου για τις δαπάνες**, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι ίδιες δαπάνες δεν δηλώνονται δύο φορές στην Επιτροπή·
- το δεύτερο στάδιο της πράξης είναι επιλέξιμο για συγχρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+, το Ταμείο Συνοχής ή το ΕΤΘΑ στο πλαίσιο της περιόδου προγραμματισμού 2021-2027 και συνάδει με όλους τους ισχύοντες κανόνες για την περίοδο προγραμματισμού 2021-2027·
- το κράτος μέλος δεσμεύεται να ολοκληρώσει το δεύτερο και τελικό στάδιο κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού 2021-2027

Εάν η σταδιακή υλοποίηση ορισμένων πράξεων οδηγήσει σε **σοβαρή αποτυχία όσον αφορά την επίτευξη των στόχων που έχουν επιλεγεί για το πλαίσιο επίδοσης**, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να εφαρμόσει δημοσιονομική διόρθωση σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 7 του ΚΚΔ.

Σταδιακή υλοποίηση 2007-2013

- το έργο δεν επιλέχθηκε από το κράτος μέλος στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2000-2006
- το συνολικό κόστος κάθε έργου ανέρχεται σε τουλάχιστον 5 εκατομμύρια ευρώ;
- το έργο έχει δύο σαφώς αναγνωρίσιμες φάσεις από **φυσική και οικονομική άποψη**. Το φυσικό εύρος κάθε φάσης και η αντίστοιχη χρηματοοικονομική κατανομή θα πρέπει να περιγράφονται δεόντως και η περιγραφή πρέπει να αποτελεί μέρος της διαδρομής ελέγχου. Η οικονομική κατανομή κάθε φάσης θα πρέπει να καθορίζεται με αναφορά στα φυσικά στοιχεία κάθε φάσης, προκειμένου να αποφευχθεί η διπλή δήλωση της ίδιας δαπάνης στην Επιτροπή.
- η δεύτερη φάση του έργου είναι επιλέξιμη στο πλαίσιο των Διαρθρωτικών Ταμείων ή/και του Ταμείου Συνοχής για την περίοδο 2014-2020.
- το κράτος μέλος θα πρέπει να αναφέρει στην τελική έκθεση υλοποίησης ότι αναλήφθηκε η απαραίτητη νομική και οικονομική δέσμευση προκειμένου να ολοκληρωθεί και να τεθεί σε λειτουργία η δεύτερη φάση (και συνεπώς ολόκληρο το έργο) κατά την περίοδο 2014-2020.

Στο πλαίσιο του κλεισίματος, δεν είναι απαραίτητο να κοινοποιηθεί στην Επιτροπή ένας κατάλογος τέτοιων έργων που εκτείνονται σε δύο περιόδους προγραμματισμού, αλλά, κατόπιν αιτήματος, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να παρέχουν έναν τέτοιο κατάλογο

Προτεινόμενα έργα που θα υλοποιηθούν σε φάσεις

A/A	Έργα	Προϋπολογισμός	Υπολειπόμενο ποσό 2014-2020
1	Αποκατάσταση ΧΥΤΑ στη Λευκωσία	36.000.000,00	5.000.000,00
2	Αναβάθμιση Δικτύου Δημοσίων Συγκοινωνιών – Στάσεων και Σταθμών Λεωφορείων στην Πάφο	8.000.000,00	2.000.000,00
3	Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων	15.000.000,00	10.000.000,00
4	Υδατικό Έργο Μεταφοράς Πόσιμου Νερού στο Ύψωμα Κοκκινόκρεμμος	22.500.000,00	6.000.000,00
5	Υδατικό έργο Βασιλικού	38.000.000,00	20.000.000,00
6	Ανακυκλωμένο Νερό Φράγματος Τερσεφάνου	19.000.000,00	4.000.000,00
7	Αποκατάσταση δημοτικών κτιρίων για χρήση ως κέντρα κοινωνικών υπηρεσιών	5.500.000,00	2.000.000,00
8	Ερευνητικά Εργαστήρια Μηχανικής Σχολής Πανεπιστημίου Κύπρου	32.000.000,00	22.000.000,00
		176.000.000,00	71.000.000,00

Υλοποίηση σε φάσεις ορισμένων πράξεων κατά την διάρκεια δυο προγραμματικών περιόδων

[3/4]

Προκειμένου να ζητηθεί επίσημα η σταδιακή υλοποίηση ενός **μεγάλου έργου**, τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποβάλουν ή να κοινοποιήσουν είτε ένα **μεγάλο έργο** το οποίο προβλέπει τη σταδιακή υλοποίηση σε δύο περιόδους προγραμματισμού είτε αίτηση για την τροποποίηση μεγάλου έργου που έχει ήδη εγκριθεί την περίοδο 2014-2020

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποβάλλουν, μαζί με την τελική έκθεση υλοποίησης (ή, για το ΕΤΘΑ, την τελευταία ετήσια έκθεση υλοποίησης), **κατάλογο** όλων των πράξεων που υλοποιούνται σε φάσεις χρησιμοποιώντας το υπόδειγμα που παρέχεται στις κατευθυντήριες γραμμές, παράρτημα Ι

κατάλογος των πράξεων που υλοποιούνται σταδιακά **δεν μπορεί να τροποποιηθεί** μετά τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή των εγγράφων κλεισίματος, εκτός εάν η Επιτροπή ζητήσει τροποποίηση ή σε περιπτώσεις σφαλμάτων φραστικής φύσης.

Μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 2023
Μ' αυτόν τον τρόπο οι αποφάσεις θα μπορούν να εγκριθούν πριν από την τελική ημερομηνία επιλεξιμότητας, την 31 Δεκεμβρίου 2023.

Για την Κύπρο όλα τα μεγάλα έργα της 2007-2013 πρέπει να κλείσουν μέχρι την προθεσμία του κλεισίματος.

15 Φεβρουαρίου 2025

Τα κράτη μέλη δεσμεύονται ότι οι πράξεις που παρατίθενται στο παράρτημα Ι θα είναι λειτουργικές έως τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή της δέσμης εγγράφων για την τελική λογιστική χρήση της 2021-2027.

Υλοποίηση σε φάσεις ορισμένων πράξεων κατά την διάρκεια δυο προγραμματικών περιόδων

[4/4]

Πράξη που υλοποιείται σταδιακά μ' αυτόν τον τρόπο εξετάζεται στο σύνολό της και θεωρείται ότι έχει περατωθεί μόνον αφού τα δύο στάδια έχουν ολοκληρωθεί φυσικά ή έχουν εφαρμοστεί πλήρως και έχουν συμβάλει στην επίτευξη των στόχων των σχετικών προτεραιοτήτων.

Μη περάτωση πράξης που υλοποιείται σε φάσεις, όπως έχει προγραμματιστεί, μπορεί να οδηγήσει σε δημοσιονομικές διορθώσεις και για τα δύο στάδια της πράξης.

Μη λειτουργικές πράξεις

Κατά την υποβολή
των εγγράφων
κλεισίματος
(15 Φεβρουαρίου
2025)

- Τα ΚΜ πρέπει να διασφαλίζουν ότι όλες οι πράξεις (συμπεριλαμβανομένων των πράξεων που υλοποιούνται σε φάσεις από την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013) του προγράμματος είναι λειτουργικές.
- **Λειτουργικές = έχουν ολοκληρωθεί φυσικά ή έχουν εφαρμοστεί πλήρως και έχουν συμβάλει στην επίτευξη των στόχων των σχετικών προτεραιοτήτων**

Πράξη η οποία πληρούσε την απαίτηση του άρθρου 71 του ΚΚΔ, **αλλά δεν είναι πλέον λειτουργική** κατά τον χρόνο κλεισίματος του προγράμματος, δεν θα πρέπει να θεωρείται μη λειτουργική πράξη.

Κατά την υποβολή
των λογαριασμών
για την τελική
λογιστική χρήση
(15 Φεβρουαρίου
2025)

- Τα ΚΜ καλούνται **να εξαιρούν από τους λογαριασμούς** για την τελική λογιστική χρήση τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν και καταβλήθηκαν για πράξεις που δεν έχουν ολοκληρωθεί φυσικά ή δεν έχουν εφαρμοστεί πλήρως

Σε συνεργασία με την ΔΑ για να διαπιστωθεί εάν κάποιο έργο θα ταξινομηθεί ως μη λειτουργικό κατά το κλείσιμο και θα υποβληθεί στην τελική έκθεση υλοποίησης

Μη λειτουργικές πράξεις– Πρόνοιες για συμπερίληψη στους λογαριασμούς

Τα ΚΜ μπορούν να αποφασίσουν να **συμπεριλάβουν** στους λογαριασμούς της τελικής λογιστικής χρήσης τις εν λόγω δαπάνες υπό τον όρο ότι:

το **συνολικό** κόστος
κάθε μη λειτουργικής
πράξης

υπερβαίνει
€1εκ

οι συνολικές δαπάνες
που πιστοποιούνται
στην Επιτροπή για τις
μη λειτουργικές πράξεις

δεν υπερβαίνουν το 20%
των επιλέξιμων
συνολικών δαπανών
(ενωσιακών και εθνικών)
που έχουν αποφασιστεί
για το πρόγραμμα

ΚΑΙ

το αργότερο έως τις
15 Φεβρουαρίου 2027

Τα ΚΜ δεσμεύονται
να ολοκληρώσουν
φυσικά ή να
εφαρμόσουν
πλήρως όλες τις εν
λόγω μη
λειτουργικές πράξεις
και να διασφαλίσουν
ότι συμβάλλουν στην
επίτευξη των στόχων
των σχετικών
προτεραιοτήτων

Δαπάνες που
πραγματοποιήθηκαν
μεταξύ 31/12/2023
και 15/2/2027
καλύπτονται από
τον Εθνικό
Προϋπολογισμό

Μη λειτουργικές πράξεις— Ορόσημα]

Με την τελική έκθεση υλοποίησης **(15/02/2025)** (ή, για το ΕΤΘΑ, την τελευταία ετήσια έκθεση υλοποίησης **(31/05/2024)**)

Τα ΚΜ θα πρέπει να υποβάλλουν κατάλογο των μη λειτουργικών πράξεων που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα χρησιμοποιώντας το υπόδειγμα

Έως τις **15 Φεβρουαρίου 2027** (δύο χρόνια μετά την υποβολή των εγγράφων κλεισίματος)

-Τα ΚΜ θα πρέπει να παράσχουν στην Επιτροπή τις αναγκαίες πληροφορίες σχετικά με την φυσική ολοκλήρωση ή πλήρη εφαρμογή και την συμβολή στην επίτευξη των στόχων των σχετικών προτεραιοτήτων.

-Εάν οι πράξεις δεν είναι λειτουργικές έως τις 15 Φεβρουαρίου 2027, τα κράτη μέλη, λαμβάνοντας υπόψη την πορεία ολοκλήρωσης και υλοποίησης, καθώς και την επίτευξη των συνολικών στόχων των πράξεων, θα πρέπει να παρέχουν στην Επιτροπή τα **ποσά που πρέπει να διορθωθούν και να αιτιολογούν τον τρόπο υπολογισμού των ποσών.**

Η Επιτροπή, αφού λάβει τις εν λόγω πληροφορίες, θα προβαίνει στην ανάκτηση των σχετικών ποσών.

Εάν η Επιτροπή διαφωνεί με τον υπολογισμό των προς διόρθωση ποσών, μπορεί να αποφασίσει να κινήσει διαδικασία δημοσιονομικής διόρθωσης.

Χρηματοδοτικά μέσα - Επιλεξιμότητα δαπανών κατά το κλείσιμο

Χρηματοδοτικά
μέσα που
υπόκεινται σε
τμηματικές
αιτήσεις
ενδιάμεσων
πληρωμών
(δόσεις
προκαταβολών):

- Δεν είναι αναγκαίο ο **τελικός αποδέκτης** να έχει ολοκληρώσει την υλοποίηση επένδυσης που λαμβάνει στήριξη από το χρηματοδοτικό μέσο έως την υποβολή των εγγράφων κλεισίματος.
- Οι ελεγκτικές αρχές του προγράμματος θα πρέπει να αποκομίζουν βεβαιότητα σχετικά με τη **νομιμότητα και την κανονικότητα** των εν λόγω δαπανών πριν από την υποβολή των λογαριασμών για την τελική λογιστική χρήση. Οι ελεγκτικές αρχές του προγράμματος θα πρέπει να αναφέρουν τον τρόπο με τον οποίο αποκόμισαν την εν λόγω βεβαιότητα και να επιβεβαιώνουν στην Επιτροπή **την επιλεξιμότητα των συνολικών δαπανών των χρηματοδοτικών μέσων** σύμφωνα με το άρθρο 42 του ΚΚΔ στην έκθεση ελέγχου για την τελική λογιστική χρήση.
- Οι ελεγκτικές αρχές του προγράμματος θα πρέπει να διενεργούν λογιστικό έλεγχο **ενός στατιστικού δείγματος επενδύσεων και δαπανών & αμοιβών διαχείρισης** και μπορούν να αντιμετωπίζουν τις εν λόγω δαπάνες ως πρόσθετη περίοδο δειγματοληψίας, προκειμένου να χρησιμοποιούν τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενεργήθηκαν προηγουμένως

Για την Κύπρο... Καθυστερήσεις στην εφαρμογή του Χρηματοδοτικού Μέσου θα έχουν ως αποτέλεσμα τη διενέργεια ελέγχων και επαληθεύσεων στην τελική λογιστική χρήση και στο κλείσιμο για να διασφαλιστεί η καταλληλότητα των προηγουμένως πιστοποιημένων ποσών. Μέχρι στιγμής έχουμε πιστοποιήσει μόνο την πρώτη δόση κατά την αρχική δημιουργία του χρηματοδοτικού μέσου (25% του ποσού του Ταμείου)

Κρατικές Ενισχύσεις- Επιλεξιμότητα Δαπανών

Δημόσια
συνεισφορά που
καταβάλλεται στους
Δικαιούχους από
φορέα που χορηγεί
ενίσχυση

- Με βάση το άρθρο 131(3) του Καν. 1303/2013.σε περιπτώσεις των καθεστώτων ενίσχυσης δυνάμει του άρθρου 107 ΣΛΕΕ, η δημόσια συνεισφορά που αντιστοιχεί στη δαπάνη που περιλαμβάνεται σε αίτηση πληρωμής ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ να έχει καταβληθεί στους δικαιούχους από τον φορέα που χορηγεί την ενίσχυση.

Προκαταβολές που
καταβάλλονται
στους Δικαιούχους
που καλύπτονται
από δαπάνες που
πληρώθηκαν από
Δικαιούχους

- Οι προκαταβολές καλύπτονται από τις δαπάνες που καταβάλλονται από τους δικαιούχους στα πλαίσια της εφαρμογής της πράξης και δικαιολογούνται με εφοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας **το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 2023.**

Για την Κύπρο... Προθεσμία που έχει καθοριστεί σε καθεστώς ενίσχυσης για την ολοκλήρωση όλων των έργων: πριν από τις 31/12/2023 – ετήσια παρακολούθηση των προκαταβολών

Δημοσιονομική Διαχείριση - Υπολογισμός του τελικού υπολοίπου

Για την **τελική λογιστική χρήση**, όπως και για κάθε άλλη λογιστική χρήση, η Επιτροπή θα επιστρέφει το 90% του ποσού που ζητεί το κράτος μέλος, εφαρμόζοντας το ποσοστό συγχρηματοδότησης για κάθε προτεραιότητα στις επιλέξιμες δαπάνες για την προτεραιότητα που περιλαμβάνεται στις αιτήσεις ενδιάμεσης πληρωμής.

Η Επιτροπή θα καθορίζει το ποσό που πρέπει να καταλογιστεί στα Ταμεία και το ΕΤΘΑ για την τελική λογιστική χρήση σύμφωνα με το άρθρο 139 του ΚΚΔ **λαμβάνοντας υπόψη τόσο τα ποσά των λογαριασμών** όσο και το συνολικό ποσό των πληρωμών που πραγματοποίησε η Επιτροπή κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσης.

Μετά τον υπολογισμό του ποσού που πρέπει να καταλογιστεί στα Ταμεία και το ΕΤΘΑ, η Επιτροπή θα εκκαθαρίζει την **ετήσια και/ή την αρχική προχρηματοδότηση**.

Δημοσιονομική Διαχείριση- Υπολογισμός του τελικού υπολοίπου 15% Ευελιξία - Άρθρο 130(3)ΚΚΔ

Η συνεισφορά των Ταμείων ή του ΕΤΘΑ μέσω πληρωμών του **τελικού υπολοίπου** δεν πρέπει να υπερβαίνει:

A) στο επίπεδο της **προτεραιότητας** ανά Ταμείο και ανά κατηγορία περιφερειών

- κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 15% τη συνεισφορά των Ταμείων ή του ΕΤΘΑ για κάθε προτεραιότητα ανά Ταμείο και ανά κατηγορία περιφερειών όπως ορίζεται στην απόφαση της Επιτροπής με την οποία εγκρίνεται το πρόγραμμα

B) στο επίπεδο του **προγράμματος**, το χαμηλότερο από:

- τις επιλέξιμες δημόσιες δαπάνες που δηλώνονται· ή
- τη **συνεισφορά από κάθε Ταμείο** και κατηγορία περιφερειών σε κάθε πρόγραμμα όπως ορίζεται στην απόφαση της Επιτροπής με την οποία εγκρίνεται το πρόγραμμα·

Δημοσιονομική Διαχείριση- Υπολογισμός του τελικού υπολοίπου 15% Ευελιξία, REACT-EU

Οι πόροι REACT-EU αποτελούν εξωτερικά έσοδα και χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση συγκεκριμένων δαπανών.

Δεν είναι δυνατή η εφαρμογή του ποσοστού ευελιξίας μεταξύ πόρων **που δεν αφορούν το REACT-EU ΕΤΠΑ και ΕΚΤ και πόρων που αφορούν REACT-EU ΕΤΠΑ και ΕΚΤ.**

Η ευελιξία του 15 % θα ισχύει μόνο μεταξύ των χρηματοδοτούμενων με πόρους REACT-EU προτεραιοτήτων **του ίδιου Ταμείου στο πλαίσιο του ίδιου προγράμματος**, για παράδειγμα μεταξύ δύο προτεραιοτήτων του ΕΤΠΑ χρηματοδοτούμενων με πόρους REACT-EU.

Δημοσιονομική Διαχείριση- Εκκαθάριση της αρχικής και της ετήσιας προχρηματοδότησης

-
- Η Επιτροπή θα προβαίνει στην εκκαθάριση **της αρχικής προχρηματοδότησης** που καταβάλλεται στα κράτη μέλη το αργότερο κατά το κλείσιμο του προγράμματος.

-
- η εκκαθάριση της αρχικής προχρηματοδότησης μπορεί να αρχίσει αμέσως μόλις το πρόγραμμα λάβει, μέσω πληρωμών, τη μέγιστη συνεισφορά των Ταμείων. Στην περίπτωση αυτή, οι επιλέξιμες δαπάνες που περιλαμβάνονται στους λογαριασμούς θα χρησιμοποιούνται αρχικά για την **εκκαθάριση της ετήσιας προχρηματοδότησης** και, στη συνέχεια, η Επιτροπή θα προβαίνει στην **εκκαθάριση της αρχικής προχρηματοδότησης**.

-
- Τα ποσά που δεν ανακτήθηκαν από την Επιτροπή το 2020 (CRII) (ετήσιες προκαταβολές που δε συμψηφίστηκαν) θα εκκαθαριστούν ή θα ανακτηθούν κατά το κλείσιμο.

Δημοσιονομική Διαχείριση- Εκκαθάριση της αρχικής και της ετήσιας προχρηματοδότησης_Κύπρος

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ, ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ 2014-2020

ΤΑΜΕΙΟ	Συνολικός Προϋπολογισμός Ταμείου (ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ)	ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΗΘΗΚΑΝ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΗΝ ΕΕ (ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ) - Δεκ.2022	ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΕΤΑΞΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΩΝ ΠΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΗΝ ΕΕ (ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ	Αρχικές προκαταβολές που λήφθηκαν
ΕΚΤ	150.320.136	151.970.487	-	101%	4.876.555
ΠΑΝ	36.273.586	32.364.938	3.908.648	89%	3.760.933
REACT-EU	65.000.000	55.670.549	9.329.451	86%	-
	251.593.722	240.005.973	11.587.749	95%	8.637.488

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2014-2020

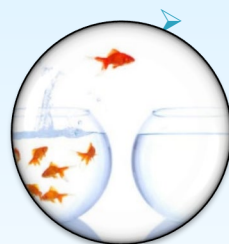
ΤΑΜΕΙΟ	Συνολικός Προϋπολογισμός Ταμείου (ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ)	ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΗΘΗΚΑΝ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΗΝ ΕΕ (ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ)	ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΕΤΑΞΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΩΝ ΠΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΗΝ ΕΕ (ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ	Αρχικές προκαταβολές που λήφθηκαν
ΕΤΠΑ	299.898.560	284.440.930	15.457.630	95%	10.988.443
REACT-EU	67.316.004	-	67.316.004	0%	10.134.768
Τ Σ	258.856.192	214.317.332	44.538.860	83%	-
	626.070.756	498.758.262	127.312.494	80%	21.123.211

Δημοσιονομική Διαχείριση- Εκκαθάριση της αρχικής και της ετήσιας προχρηματοδότησης_Κύπρος

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΑΛΑΣΣΑ 2014-2020					
TAMEIO	Συνολικός Προϋπολογισμός Ταμείου (ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ)	ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΗΘΗΚΑΝ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΗΝ ΕΕ (ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ)	ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΕΤΑΞΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΩΝ ΠΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΗΝ ΕΕ (ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ	Αρχικές προκαταβολές που λήφθηκαν
ΕΤΘΑ	39.715.209	23.839.404	15.875.805	60%	1.493.292
	39.715.209	23.839.404	15.875.805	60%	1.493.292

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΑΣΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΙΤΙΣΤΙΚΗΣ 2014-2020					
TAMEIO	Συνολικός Προϋπολογισμός Ταμείου (ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ)	ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΗΘΗΚΑΝ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΗΝ ΕΕ (ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ)	ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΕΤΑΞΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΩΝ ΠΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΗΝ ΕΕ (ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ	Αρχικές προκαταβολές που λήφθηκαν
ΤΕΒΑ	3.944.660	3.789.589	155.071	96%	433.913
	3.944.660	3.789.589	155.071	96%	433.913

Είναι η πρακτική των κρατών μελών να δηλώνουν στην Επιτροπή επιλέξιμες δαπάνες **που υπερβαίνουν** τη μέγιστη συνεισφορά των Ταμείων που ορίζεται στην απόφαση της Επιτροπής με την οποία εγκρίνεται το πρόγραμμα.

Οι αιτήσεις πληρωμής είναι σωρευτικές μόνο εντός μιας συγκεκριμένης λογιστικής χρήσης, εάν μια προτεραιότητα ανέλθει στη μέγιστη συνεισφορά των Ταμείων που ορίζεται στην απόφαση της Επιτροπής με την οποία εγκρίνεται το πρόγραμμα πριν από την τελική λογιστική χρήση, **οι δαπάνες που δηλώθηκαν στην Επιτροπή και υπερβαίνουν την εν λόγω μέγιστη συνεισφορά των Ταμείων για την προτεραιότητα δεν θα μεταφέρονται στην επόμενη λογιστική χρήση (χάνονται).**

Οι αρχές πιστοποίησης μπορούν να αποφασίσουν ότι τα ποσά που εγγράφονται στο οικείο λογιστικό σύστημα σε μια λογιστική χρήση θα **δηλωθούν** στην Επιτροπή **σε μεταγενέστερη λογιστική χρήση ή ακόμη και στην τελική λογιστική χρήση για τους σκοπούς του κλεισίματος.**

- Η υπερδέσμευση δαπανών που δηλώνεται στην Επιτροπή κατά την **τελική λογιστική χρήση** θα εξετάζεται **κατά και μετά το κλείσιμο για την αντικατάσταση παράτυπων ποσών** (που δηλώθηκαν σε οποιαδήποτε λογιστική χρήση, συμπεριλαμβανομένης της τελικής λογιστικής χρήσης) και για το ποσοστό ευελιξίας του **15%**.
- Τα ΚΜ μπορεί να έχουν τη δυνατότητα να αντικαθιστούν τα παράτυπα ποσά, τα οποία εντοπίζονται **μετά την υποβολή των λογαριασμών για την τελική λογιστική χρήση / μετά το κλείσιμο, χρησιμοποιώντας την υπερδέσμευση δαπανών**.

Η ΑΠ παρακολουθεί το μέγιστο ποσό ΕΕ ανά προτεραιότητα, προκειμένου να καλύψει όλες τις υπερδεσμεύσεις για την τελευταία λογιστική χρήση – 1/7/2023 – 30/06/2024

- Δαπάνες που επηρεάζονται από εθνικές έρευνες σε εξέλιξη

Εθνικές
έρευνες,
δικαστικές
διαδικασίες,
διοικητικές
προσφυγές
με
ανασταλτικό
αποτέλεσμα

Πριν από την υποβολή των εγγράφων κλεισίματος, τα ΚΜ θα πρέπει να **αποφασίσουν αν θα εξαιρέσουν ή όχι από τους λογαριασμούς της τελικής λογιστικής χρήσης** το σύνολο ή μέρος των δαπανών για κάθε πράξη που επηρεάζεται

Εάν περιληφθούν, τα ΚΜ συμπληρώνουν το παράρτημα ΙΙΙ των κατευθυντήριων γραμμών για το κλείσιμο και ενημερώνουν την Επιτροπή για το αποτέλεσμα.

Σε περίπτωση που διαπιστωθούν παρατυπίες, η Επιτροπή θα προβαίνει στην ανάκτηση των σχετικών ποσών. Τυχόν παράτυπα ποσά μπορούν να αντικαθίστανται με υπερδέσμευση δαπανών (εάν είναι διαθέσιμη).

Η αναστολή μιας πράξης με δικαστική διαδικασία ή διοικητική προσφυγή δεν παρατείνει την καταληκτική ημερομηνία για την πραγματοποίηση επιλέξιμων δαπανών. Καμία δαπάνη δεν μπορεί να δηλωθεί για πράξεις που έχουν ανασταλεί με δικαστική διαδικασία ή με διοικητική προσφυγή με ανασταλτικό αποτέλεσμα **μετά την υποβολή της τελικής αίτησης για ενδιάμεση πληρωμή για την τελευταία λογιστική χρήση (07/2024).**

Θα τα αφήσουμε
στους
λογαριασμούς εάν
οι προσδοκίες είναι
ότι δεν θα
οδηγήσουν σε μη
επιλέξιμες δαπάνες

Στην περίπτωση της
Κύπρου...

Έρευνες του Γενικού Ελεγκτή,
Γενικού Εισαγγελέα και
Αστυνομίας ακόμη
συνεχίζονται κατά την
ετοιμασία τελικών
λογαριασμών

Περιπτώσεις claims
εργολάβων που εμποδίζουν
την έκδοση πιστοποιητικών –
επομένως εμποδίζουν το
κλείσιμο ενός έργου

Έχουμε συνεχείς ανοιχτές
υποθέσεις επαλήθευσης για
ορισμένα έργα
(τροποποιήσεις
παρακολούθησης >50%) –
πρέπει να ολοκληρωθούν στο
κλείσιμο

Παρατυπίες- Δαπάνες που επηρεάζονται από έρευνες σε εξέλιξη φορέων της ΕΕ

έρευνες της
OLAF, εκθέσεις
της OLAF,
έλεγχοι της
Επιτροπής ή
του
Ευρωπαϊκού
Ελεγκτικού
Συνεδρίου

Πριν από την υποβολή των εγγράφων κλεισίματος, τα ΚΜ καλούνται να **εξαιρέσουν** από τους λογαριασμούς της τελικής λογιστικής χρήσης τις δαπάνες που επηρεάζονται από πιθανές παρατυπίες που εντοπίζονται σε έρευνες σε εξέλιξη

Αν περιληφθούν, η Επιτροπή **θα συνεχίσει** τη διαδικασία αντιπαράθεσης, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε δημοσιονομική διόρθωση.

Οποιοδήποτε παράτυπο ποσό μπορεί να αντικατασταθεί με υπερδέσμευση δαπανών (εάν είναι διαθέσιμη).

Στην περίπτωση της
Κύπρου...

έχουμε μια ανοιχτή
υπόθεση της OLAF που
επηρεάζει ήδη ΠΠ – την
υπόθεση Πεντακόμου
(και μία που επηρεάζει
προηγούμενες ΠΠ).

Ενδέχεται να έχουμε
ανοιχτούς ελέγχους με
την Επιτροπή ή το
Ελεγκτικό Συνέδριο

Χειρισμός παρατυπιών στην τελική λογιστική χρήση

Μέχρι 31 Ιουλίου 2024

- Υποβολή τελικής αίτησης για ενδιάμεση πληρωμή
- Μετά τις **31 Ιουλίου 2024** **δεν μπορεί να υποβληθεί μεταγενέστερη αίτηση πληρωμής**

Τυχόν απαραίτητες αφαιρέσεις

- Πρέπει να πραγματοποιούνται στους λογαριασμούς της τελικής λογιστικής χρήσης (**παρά το γεγονός ότι ενδέχεται να αφορούν τις δαπάνες που δηλώθηκαν σε προηγούμενες λογιστικές χρήσεις**).
- Να αναφέρονται στα προσαρτήματα 1, 2 και 8.
- Δεν αφορά τα προς ανάκτηση ποσά, τα μη ανακτήσιμα ποσά ή τα ποσά που το Κράτος Μέλος αποφάσισε να διατηρήσει τις επηρεαζόμενες δαπάνες στους λογαριασμούς.

Δήλωση ποσών που προηγουμένως είχαν αφαιρεθεί

- Εάν το ΚΜ αποφασίσει να εξαιρέσει δαπάνες από τους λογαριασμούς της τελικής λογιστικής χρήσης επειδή οι εν λόγω δαπάνες υπόκεινται σε συνεχιζόμενη αξιολόγηση **της νομιμότητας και κανονικότητας**, εάν μεταγενέστερα οι εν λόγω δαπάνες κριθούν νόμιμες και κανονικές, **δεν μπορούν να δηλωθούν εκ νέου** διότι δεν θα υπάρξουν μεταγενέστερες αιτήσεις για ενδιάμεση πληρωμή στις οποίες μπορούν να περιληφθούν.

Χειρισμός
προηγούμενων
ανοιχτών
ελέγχων και
ερευνών

Χειρισμός ποσών προς ανάκτηση και μη ανακτήσιμα ποσά

- Τα ΚΜ μπορούν να αναφέρουν στους λογαριασμούς της τελικής λογιστικής χρήσης τα προς ανάκτηση ποσά ή μη ανακτήσιμα ποσά **μετά το τέλος της τελευταίας λογιστικής χρήσης αλλά πριν από την υποβολή των εγγράφων κλεισίματος.**
- Η Επιτροπή θα εξαιρέσει τα ποσά που δηλώθηκαν ως ποσά προς ανάκτηση και μη ανακτήσιμα από τον υπολογισμό του τελικού υπολοίπου.

Δεν ισχύει για την Κύπρο – χρησιμοποιούμε μέθοδο ανάληψης, επομένως δεν αναφέρουμε ποτέ ποσά προς ανάκτηση ή μη ανακτήσιμα ποσά

Κίνδυνος παρατυπιών που οδηγούν σε πρόσθετες επαληθεύσεις από τις αρχές του προγράμματος, δαπανών που έχουν ήδη δηλωθεί στην Επιτροπή

Για δαπάνες που αφαιρούνται από τους λογαριασμούς μιας λογιστικής χρήσης που προηγείται της τελευταίας λογιστικής χρήσης (**συνεχής αξιολόγηση νομιμότητας και κανονικότητας (ongoing assessment of legality and regularity) σε λογαριασμούς που υποβλήθηκαν έως τον Φεβ/2024 – λογιστική χρήση 30/06/2023**):

οι πρόσθετες επαληθεύσεις πρέπει να ολοκληρωθούν εγκαίρως για να καταστεί δυνατή η δήλωση των δαπανών το αργότερο έως τις **31 Ιουλίου 2024** (τελική αίτηση για ενδιάμεση πληρωμή)

Στόχος για ολοκλήρωση όλων των ελέγχων κλεισίματος πριν από την προθεσμία υποβολής της τελικής αίτησης πληρωμής - **Ιούλιος 2024 - τελευταίοι έξι μήνες για ελέγχους και πρόσθετους τελικούς ελέγχους**

Για τις δαπάνες που δηλώθηκαν στην **τελευταία λογιστική χρήση**:

η απόφαση σχετικά με τη διατήρηση ή την αφαίρεση των εν λόγω δαπανών από τους λογαριασμούς της τελικής λογιστικής χρήσης θα πρέπει να λαμβάνεται κατά τον χρόνο υποβολής των λογαριασμών, των οποίων η προθεσμία υποβολής λήγει στις **15 Φεβρουαρίου 2025, ή την 1η Μαρτίου 2025** εφόσον δοθεί παράταση από την Επιτροπή.

Ανακτηθέντα ποσά μετά το κλείσιμο

Εάν το κράτος μέλος διαπιστώσει παρατυπίες μετά το κλείσιμο σε σχέση με τις δαπάνες που περιλαμβάνονται στους λογαριασμούς, τα ποσά που ανακτώνται μετά το κλείσιμο πρέπει να **επιστρέφονται** στον προϋπολογισμό της Ένωσης.

Τυχόν παράτυπα ποσά μπορούν να αντικαθίστανται με υπερδέσμευση δαπανών (εάν είναι διαθέσιμη).

Ακόμα και για παρατυπίες που διαπιστώθηκαν μετά την πληρωμή του τελικού υπολοίπου (08/2025)

Δημόσια δαπάνη που καταβάλλεται στους δικαιούχους - Άρθρο 129 του ΚΚΔ

- Η αρχή πιστοποίησης θα διασφαλίσει ότι, στους υπολογισμούς της για τους **τελικούς λογαριασμούς (Φεβρουάριος 2025)**, τηρείται η συμμόρφωση με το άρθρο 129 του ΚΚΔ.
 - Άσκηση διασφάλισης μεταφοράς του συνόλου των κονδυλίων που εισπράχθηκαν από την ΕΕ στους δικαιούχους
- Η Αρχή Ελέγχου θα συμπεριλάβει αυτή την πτυχή στον έλεγχο των λογαριασμών της τελικής λογιστικής χρήσης και στην έκθεση σχετικά με τη βεβαιότητα που αποκτήθηκε στο κεφάλαιο 6 της τελικής έκθεσης ελέγχου.

Βασικά έγγραφα κλεισίματος προγράμματος

ΔΑ

Τελική
έκθεση
υλοποίησης
(τελευταία
ετήσια
έκθεση για
το ΕΤΘΑ)

ΑΠ

Λογαριασμοί

ΔΑ-ΑΠ

Δήλωση
διαχείρισης
και ετήσια
σύνοψη

ΑΕ

Γνώμη
λογιστικού
ελέγχου και
έκθεση
ελέγχου

Τελική έκθεση υλοποίησης- Διαφορές με ετήσιο κλείσιμο

Η δομή της τελικής έκθεσης υλοποίησης παρουσιάζεται στο παράρτημα V (στόχος «Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση») και στο παράρτημα X (στόχος «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία») του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/207 της Επιτροπής.

Η τελική έκθεση υλοποίησης θα πρέπει επιπλέον να περιλαμβάνει:

Κατάλογο όλων των πράξεων που **υλοποιούνται σε φάσεις** με το ποσό των επιλέξιμων δαπανών για το πρώτο στάδιο που πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020

Κατάλογο όλων των **μη λειτουργικών** πράξεων

Κατάλογο όλων των πράξεων που επηρεάζονται **από εθνικές έρευνες σε εξέλιξη** ή έχουν ανασταλεί με δικαστική διαδικασία ή με διοικητική ένσταση που έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα

Έκθεση για **μεγάλα έργα**. Αυτό επιβεβαιώνει ότι το μεγάλο έργο έχει ολοκληρωθεί ή υλοποιηθεί πλήρως και συμβάλλει στους στόχους των σχετικών προτεραιοτήτων

Σωρευτικό (ετήσιο για το ΕΚΤ): τιμές **για δείκτες εκροών** και **αποτελεσμάτων** έως και το έτος 2023

Τυχόν ζητήματα που επηρεάζουν την απόδοση του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένης της **επίτευξης των στόχων**, ειδικά σε περιπτώσεις που διαφέρουν σημαντικά από τους καθορισμένους στόχους (δηλαδή απόκλιση άνω του **20%**)

Για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής οι τιμές του έτους 2023 για τους **δείκτες αποτελεσμάτων** των προγραμμάτων είτε λαμβάνονται από στατιστικά στοιχεία είτε παρέχονται από πηγές πληροφοριών ειδικών για την προτεραιότητα (όπως έρευνες), σε συγκεκριμένες χρονικές στιγμές.

Τελικοί Λογαριασμοί Δήλωση διαχείρισης και ετήσια σύνοψη

Τελικοί Λογαριασμοί

- Οι λογαριασμοί για την τελική λογιστική χρήση, όπως και για κάθε άλλη λογιστική χρήση, πρέπει να περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που περιγράφονται στο άρθρο 137 παράγραφος 1 του ΚΚΔ.
- Οι λογαριασμοί πρέπει να καταρτίζονται λαμβανομένων υπόψη των ειδικές απαιτήσεων για την τελική λογιστική χρήση (**χειρισμός παρατυπιών**)
- Η εξέταση και η αποδοχή των λογαριασμών για την τελική λογιστική χρήση ακολουθούν τους ίδιους κανόνες που έχουν θεσπιστεί για την εξέταση και την αποδοχή λογαριασμών για κάθε άλλη λογιστική χρήση.

Δεν υπάρχει
δυνατότητα
εξαίρεσης ποσών
για συνεχή
αξιολόγηση
νομιμότητας και
κανονικότητας

Δήλωση διαχείρισης και ετήσια σύνοψη

- δομή της δήλωσης διαχείρισης για την τελική λογιστική χρήση, όπως και για κάθε άλλη λογιστική χρήση, παρουσιάζεται στο παράρτημα VI του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2015/207 της Επιτροπής (**καμία αλλαγή**).

Γνώμη λογιστικού ελέγχου και έκθεση ελέγχου- Διαφορές με ετήσιο κλείσιμο

Η δομή της γνώμης λογιστικού ελέγχου και έκθεσης ελέγχου για την τελική λογιστική χρήση είναι παρόμοια με οποιαδήποτε άλλη λογιστική χρήση.

Η έκθεση ελέγχου για την τελική λογιστική χρήση θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει:

Πληροφορίες σχετικά με τα ανοικτά ευρήματα που προκύπτουν από τους ελέγχους που διενεργούνται από τις υπηρεσίες της **Επιτροπής ή το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο**

Διασφάλιση της **νομιμότητας και κανονικότητας** των δαπανών στο πλαίσιο των χρηματοδοτικών μέσων (άρθρα 41 και 42 του ΚΚΔ)

διασφάλιση της αξιοπιστίας των δεδομένων που σχετίζονται με **δείκτες**

Συμπέρασμα σχετικά με την αξιολόγηση της βασικής απαίτησης 6 «**Αξιόπιστο σύστημα συλλογής, καταγραφής και αποθήκευσης δεδομένων για σκοπούς παρακολούθησης, αξιολόγησης, οικονομικής διαχείρισης, επαλήθευσης και ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων των συνδέσεων με ηλεκτρονικά συστήματα ανταλλαγής δεδομένων με τους δικαιούχους**» - επιβεβαίωση ότι τα συγκεντρωτικά δεδομένα που αναφέρονται στην Επιτροπή είναι σωστά.

διασφάλιση ότι το ποσό της δημόσιας **δαπάνης που καταβάλλεται σε δικαιούχους** είναι τουλάχιστον ίσο προς τη συνεισφορά των Ταμείων και του ΕΤΘΑ που καταβάλλεται από την Επιτροπή στο κράτος μέλος (άρθρο 129 του ΚΚΔ)

Έγγραφα κλεισίματος- Υποβολή, Τροποποίηση και διατήρηση

Προθεσμία υποβολής των εγγράφων κλεισίματος

- Έως τις **15 Φεβρουαρίου 2025**
- **Εξαίρεση:** η τελευταία ετήσια έκθεση υλοποίησης του ΕΤΘΑ που θα υποβληθεί έως τις **31 Μαΐου 2024**
- Η προθεσμία μπορεί να παραταθεί από την Επιτροπή έως την 1η Μαρτίου 2025 κατόπιν ειδοποίησης του ΚΜ
- Η Επιτροπή θα **αποδεσμεύσει αυτόματα** το μέρος των δεσμεύσεων που παραμένει ανοιχτό στις 31 Δεκεμβρίου 2023, εάν κάποιος από τα έγγραφα κλεισίματος δεν έχει υποβληθεί στην Επιτροπή έως τις 15 Φεβρουαρίου 2025 (ή την 1η Μαρτίου 2025)
- Η μη υποβολή οποιουδήποτε από τα έγγραφα κλεισίματος μπορεί να αποτελεί ένδειξη **σοβαρής αδυναμίας** στο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου του προγράμματος

Ουσιαστικά η τελική έκθεση υλοποίησης για το ΕΤΘΑ πρέπει να υποβληθεί πριν από την τελική αίτηση πληρωμής!

Τροποποίηση των εγγράφων κλεισίματος μετά τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή τους

- Τα ΚΜ δεν μπορούν να τροποποιήσουν κανένα από τα έγγραφα κλεισίματος μετά τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή τους, εκτός εάν η Επιτροπή ζητήσει τροποποίηση ή σε περιπτώσεις σφαλμάτων εκ παραδρομής.

Έγγραφα κλεισίματος- Υποβολή, Τροποποίηση και διατήρηση

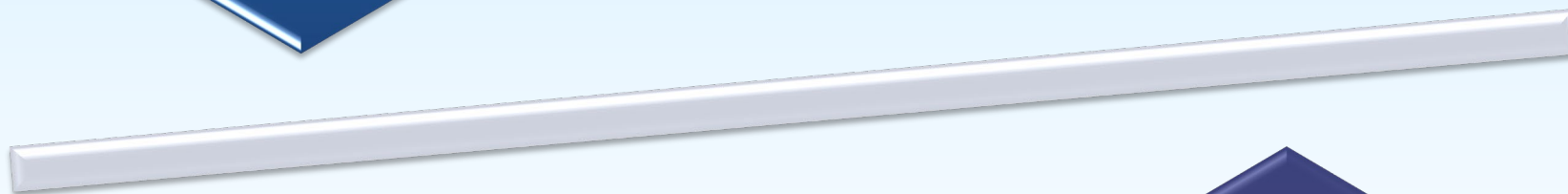
Διαθεσιμότητα Εγγράφων

- Άρθρο 140(1) ΚΚΔ
- Η ΔΑ διασφαλίζει ότι όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα σχετικά με τις **δαπάνες** τίθενται στην διάθεση της Επιτροπής και του Ελεγκτικού Συνεδρίου για **διάστημα 3 ετών** από την κλείσιμο των επιχειρησιακών προγραμμάτων.
- Η περίοδος διατήρησης μπορεί να διακοπεί σε περίπτωση νομικής διαδικασίας ή με δεόντως αιτιολογημένο αίτημα της Επιτροπής.
- Για πράξεις που υλοποιούνται σε **φάσεις**: Η Επιτροπή θα υποβάλει αίτημα διακοπής της περιόδου διατήρησης για την πρώτη φάση της εν λόγω πράξης έως ότου αρχίσει η περίοδος διατήρησης για τη δεύτερη φάση της πράξης.
- Για **μη λειτουργικές πράξεις**: Η Επιτροπή θα υποβάλει αίτημα για διακοπή της περιόδου διατήρησης έως ότου κοινοποιηθεί στην Επιτροπή ως λειτουργούσα, δηλαδή έχει ολοκληρωθεί ή πλήρως εφαρμοστεί πλήρως και έχει συμβάλει στους στόχους των σχετικών προτεραιοτήτων.

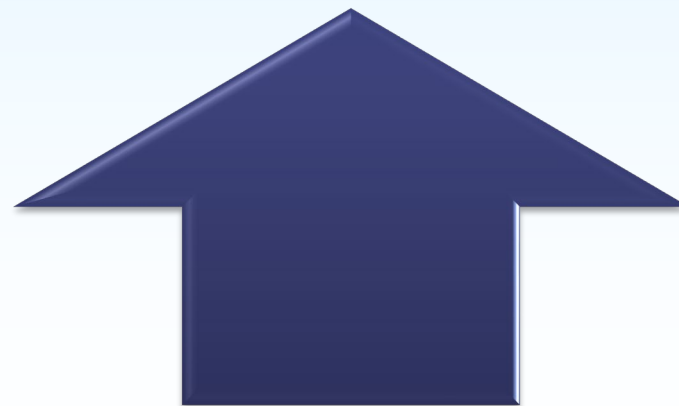
Θα
διασφαλιστούν
μέσω του
πληροφοριακού
συστήματος

Κατευθυντήριες
γραμμές της ΔΑ

Ενότητες
κλεισίματος στο
πληροφοριακό
σύστημα

Κατευθυντήριες γραμμές ΔΑ και λειτουργίες πληροφοριακού συστήματος για την διαδικασία κλεισίματος

Έργα δημοσίων συμβάσεων – ολοκλήρωση όλων των παραδοτέων, παραλαβή και πληρωμή

Έργα Σχεδίων Χορηγιών (ΕΤΠΑ, ΕΤΘΑ) – πραγματοποιείται επιτόπια επαλήθευση για ολοκλήρωση και καταβολή της τελευταίας δόσης χορηγίας σε Δικαιούχο

Έργα σχεδίων χορηγιών (ΕΚΤ) – η ολοκλήρωση/τερματισμός εργοδότησης επαληθεύεται με την τελευταία (διοικητική) επαλήθευση για καταβολή χορηγίας στον δικαιούχο

Κατευθυντήριες γραμμές ΔΑ και λειτουργίες πληροφοριακού συστήματος για την διαδικασία κλεισίματος

Έργα δημόσιων
συμβάσεων

ΔεΔα
ολοκλήρωσης

ΝοΔε
ολοκλήρωσης

ΤΔΕ
ολοκλήρωσης

Επαληθεύσεις
κλεισίματος

Επαληθεύσεις
πράξεων που
υλοποιούνται σε
φάσεις και μη
λειτουργικών
πράξεων

Συγκεκριμένοι κατάλογοι
ελέγχου για τη συμπλήρωση
και υποβολή κάθε εγγράφου
και λειτουργικότητα του
πληροφοριακού συστήματος

Κατάλογοι επαλήθευσης για
την διαδικασία κλεισίματος σε
όλα τα στάδια

- Για σχέδια χορηγιών
 - ΔεΠα ολοκλήρωσης
 - Ένδειξη στα ΤΔΕ έργων ΣΧ
 - Επαληθεύσεις κλεισίματος για κάθε έργο (δείγμα) - συνέπεια με τις απαιτήσεις των σχεδίων χορηγιών
- Επαληθεύσεις χρηματοδοτικών μέσων – σε επίπεδο χρηματοοικονομικού διαμεσολαβητή

Χρονοδιάγραμμα και απαιτούμενες ενεργειες Έργα δημοσίων συμβάσεων [1/2]

Ενέργεια-Δικαιούχος	Έργα τα οποία αναμένεται να είναι ολοκληρωμένα και σε χρήση μέχρι τις 30/6/2023	Έργα τα οποία αναμένεται να είναι ολοκληρωμένα και σε χρήση μέχρι τις 31/12/2023
Τελευταία ημερομηνία επιλεξιμότητας	31/12/2023	31/12/2023
Υποβολή τελευταίων Δελτίων Δαπανών (που θα περιλαμβάνουν όλες τις επιλέξιμες Δαπάνες)	Σεπτ. 2023	Φεβρ. 2024
Ολοκλήρωση Συμβάσεων / Νομικών Δεσμεύσεων και υποβολή δελτίων ΝοΔε Ολοκλήρωσης	Φεβρ. 2024	Μάιο 2024
ΤΔΕ Ολοκλήρωσης (Δήλωση Ολοκλήρωσης Έργου)	Ιούνιο 2024	Ιούλιο 2024

Ενέργεια-Ενδιάμεσος Φορέας	Έργα τα οποία αναμένεται να είναι ολοκληρωμένα και σε χρήση μέχρι τις 30/6/2023	Έργα τα οποία αναμένεται να είναι ολοκληρωμένα και σε χρήση μέχρι τις 31/12/2023
Τεχνικές επιτόπιες επαληθεύσεις (στο χώρο εκτέλεσης των έργων)	Απρ. 2024	Ιούνιο 2024
Διοικητικές / Επιτόπιες Επαληθεύσεις Ολοκλήρωσης έργου / Έκδοση Αποφάσεων Ολοκλήρωσης Έργων	Ιούλιο 2024	Ιούλιο 2024
Τελευταία ενδιάμεση βεβαίωση δαπανών ΕΦ / Τελική Βεβαίωση Δαπανών ΕΦ / Τελευταία ενδιάμεση βεβαίωση δαπανών ΔΑ για το ΕΠ/Τελική Βεβαίωση Δαπανών Επιχειρησιακού Προγράμματος Υποβολή Τελευταίας Ενδιάμεσης Αίτησης Πληρωμής / Τελικής Αίτησης Πληρωμής	Δεκ. 2023	Ιούλιο 2024

Χρονοδιάγραμμα και απαιτούμενες ενέργειες Έργα δημοσίων συμβάσεων [2/2]

Αρμόδιος Φορέας	Ενέργεια	Έργα τα οποία αναμένεται να είναι ολοκληρωμένα και σε χρήση μέχρι τις 30/6/2023	Έργα τα οποία αναμένεται να είναι ολοκληρωμένα και σε χρήση μέχρι τις 31/12/2023
ΦΕΔ	Επαληθεύσεις Δελτίων Δαπανών (στα γραφεία του ΦΕΔ ή στα γραφεία του Δικαιούχου)	Δεκ. 2023	Απρ. 2024
Διαχειριστική Αρχή	Διοικητικές Επαληθεύσεις/Παρακολούθηση Διαδικασιών ΕΦ	Σεπτ. 2024	Σεπτ. 2024
Αρχή Ελέγχου	Έλεγχοι Πράξεων	Δεκ. 2024	Δεκ.2024
Αρχή Πιστοποίησης	Προσχέδιο Λογαριασμών	Ιαν. 2025	Ιαν. 2025
Αρχή Πιστοποίησης	Αποστολή Εγγράφων Κλεισίματος	Φεβ. 2025	Ιαν. 2025

Χρονοδιάγραμμα και απαιτούμενες ενεργειες Σχέδια Χορηγιών [1/2]

Ενέργεια- Δικαιούχος	Για υποβολή ενδιάμεσης αίτησης πληρωμής Δεκέμβριος 2023	Για υποβολή τελικής αίτησης πληρωμής Ιούλιος 2024
Καταβολή τελευταίων δαπανών Δικαιούχων	30/6/2023	31/12/2023
Υποβολή τελευταίων Αιτημάτων Καταβολής Χορηγίας	Ιούλιο 2023	Ιαν. 2024

Ενέργεια- Ενδιάμεσος Φορέας	Για υποβολή ενδιάμεσης αίτησης πληρωμής Δεκέμβριος 2023	Για υποβολή τελικής αίτησης πληρωμής Ιούλιος 2024
Επαλήθευση Αιτημάτων Καταβολής Χορηγίας	Σεπτ. 2023	Μάρτη 2024
Καταβολή χορηγίας προς τους Δικαιούχους και καταχώρηση ΔεΔα έργων ΣΧ	Σεπτ. 2023	Μάρτη 2024
ΔεΠα Ολοκλήρωσης ΣΧ και Νέα Έκδοση ΣΧ για το κλείσιμο	Νοεμ. 2023	Απρίλη 2024
Βεβαιώσεις Διαχείρισης ΕΦ / Δήλωση Διαχείρισης / Λογαριασμοί		Δεκ. 2024

Χρονοδιάγραμμα και απαιτούμενες ενέργειες Σχέδια Χορηγιών [2/2]

Αρμόδιος Φορέας	Ενέργεια	Για υποβολή ενδιάμεσης αίτησης πληρωμής Δεκέμβριος 2023	Για υποβολή τελικής αίτησης πλήρωμής Ιούλιος 2024
ΕΦ/ΔΑ/ΑΠ	Τελευταία ενδιάμεση βεβαίωση δαπανών ΕΦ /Τελική Βεβαίωση Δαπανών ΕΦ/ Τελευταία ενδιάμεση βεβαίωση δαπανών ΔΑ για το ΕΠ/Τελική Βεβαίωση Δαπανών Επιχειρησιακού Προγράμματος Υποβολή Τελευταίας Ενδιάμεσης Αίτησης Πληρωμής / Τελικής Αίτησης Πληρωμής	Δεκ. 2023	Ιούλιο 2024
Διαχειριστική Αρχή	Διοικητικές Επαληθεύσεις/Παρακολούθηση Διαδικασιών ΕΦ / Απόφαση Ολοκλήρωσης Σχεδίων	Απρίλη 2024	Σεπτ. 2024
Αρχή Ελέγχου	Έλεγχοι Πράξεων		Νιοβ.-Δεκ. 2024
Αρχή Ελέγχου			Ιαν. 2025
Αρχή Πιστοποίησης			Φεβ. 2025

Χρονοδιαγράμματα - Εσωτερικές προθεσμίες μεταξύ των αρχών

Υποβολή εγγράφων κλεισίματος από δικαιούχους

- Μπορεί να ξεκινήσει πριν τον Δεκέμβριο 2023 για κάθε σύμβαση ή έργο
- Καταληκτική ημερομηνία υποβολής Μάρτιος 2024 (ειδικά για τελικές αιτήσεις πληρωμής)

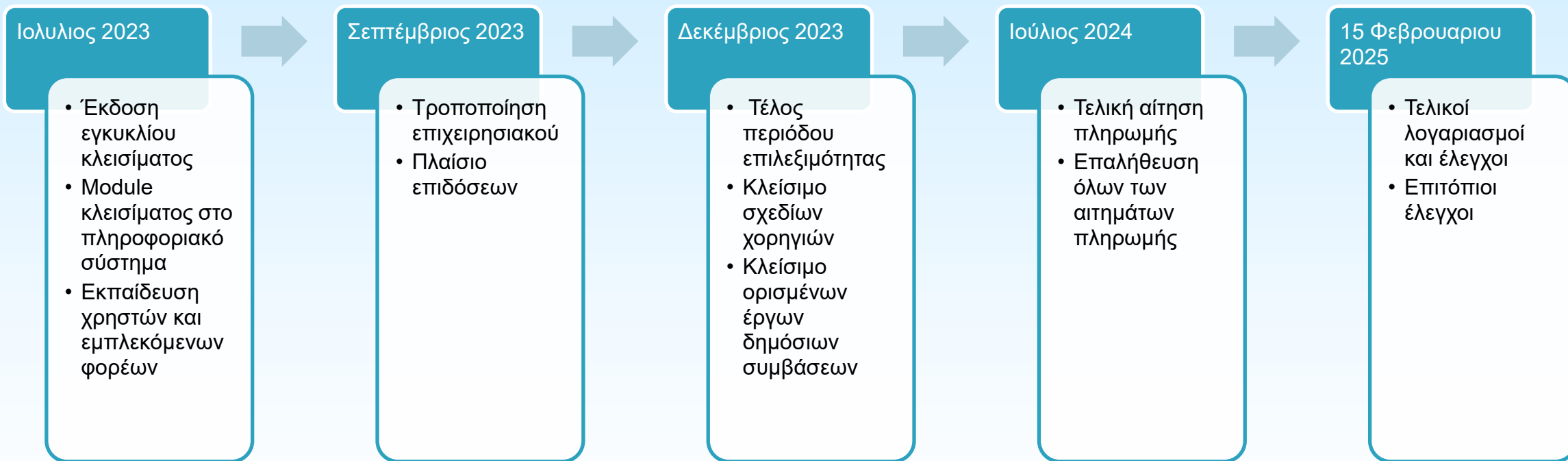
Επαληθεύσεις κλεισίματος- ΕΦ

- Μπορεί να ξεκινήσει μόλις οι δικαιούχοι αρχίσουν να υποβάλλουν έγγραφα κλεισίματος
- Στόχος η τελική ημερομηνία ολοκλήρωσης Ιούνιος 2024, προκειμένου να συγκεντρωθούν τα περισσότερα αποτελέσματα στην τελική αίτηση πληρωμής Ιουλίου 2024

Στην περίοδο μεταξύ Ιουλίου – Δεκεμβρίου 2024 γίνονται έλεγχοι από την ΑΠ και τη ΔΑ

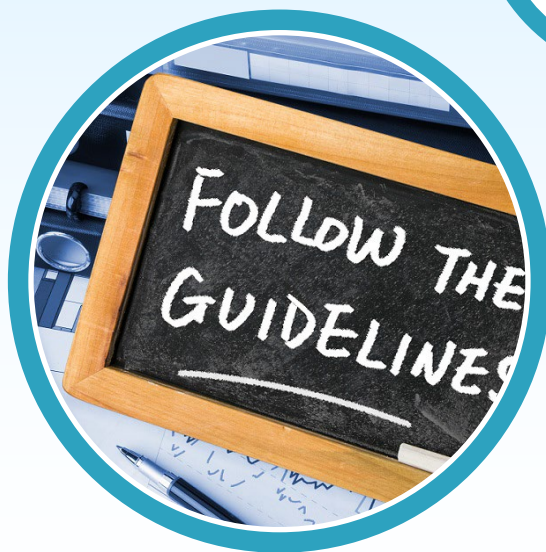
Χρονοδιάγραμμα διαδικασίας κλεισίματος

Βασικοί Παράγοντες Επιτυχίας

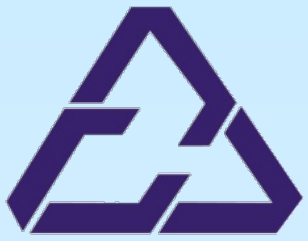
Οριζόντιες κατευθυντήριες
γραμμές για όλες τις
εμπλεκόμενες αρχές – ενιαίες
διαδικασίες

Εσωτερικά
χρονοδιαγράμματα για όλες
τις εμπλεκόμενες αρχές για να
διασφαλιστεί η έγκαιρη
ολοκλήρωση

Ενιαίο πληροφοριακό
σύστημα–διασφάλιση
διαδρομής ελέγχου

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ευχαριστώ

REPUBLIC OF CYPRUS

EUROPEAN UNION

